

ikke indlade mig, da der er saa kort Tid til Lovens Behandling, og det altsaa er vigtigt, naar man forøvrigt anseer den i dens Hæelhed og i dens enkelte Punkter for nyttig og gavnlig, at man ikke stiller Endringsforslag til den; jeg har kun troet at burde berigtige den Feiltagelse, der var fremkommen fra den nævnte Rigsdagsmands Side.

Rigt: Jeg skal bemærke, at jeg ikke udtalte, at Loven kun angik Præstetienden og Kirketienden, og ikke Kongetienden, men jeg udtalte, at den nær mest angik Præstetienden og Kirketienden. Det er imidlertid ganske rigtigt, at det var en Feil, at jeg nævnte Kirketienden med; den var medtaget i det oprindelige Udkast, men jeg vil berigtige mine Udtryk derhen, at Loven nærmest angaaer Præstetienden, og at jeg maatte ønske, at den i samme Forhold maatte komme til at angaae Kirketienden og Kongetienden.

Judenrigsministeren: Efter de stedfundne Forhandlinger er der ingen Anledning for mig til at udtale mig vidtløftig om dette Lovforslag, der ganske vist i Landstinget har fundet en overordentlig dygtig og indgribende Behandling, og som nu foreligger i en Skikkelse, som det glæder mig at man egentlig ikke har Noget at indvende imod. Jeg skal derfor kun gjøre den ærede sidste Tale opmærksom paa, at ligesom han har erkjendt, at Loven omfatter alle Tiender, hvilket allerede de første Ord „enhver Tiendetager“ vise, saaledes giver den kun Tiendeierne Afgang til at faae deres Tiender konstateret og sikret for alle kommende Tider, naaet de Forandringer, de Tiendeplichtiges Eiendom kunne undergaae ved Udskyning eller Sammenlægning, en Afgang, som det forøvrigt ganske er overladt til dem selv at benytte eller ikke. Der har været megen Forhandling om en offentlig Foranstaltning til at faae hele denne Sag gennemført med Hensyn til Præstetienden, hvilket er en aldeles nødvendig Forudsætning, hvis det nogeninde under en eller anden Form skal blive gjort gjældende ved Lov, at Staten oppebærer Præstetienden og dermed udbetaler fast Lønning til Geistligheden, fordi det nemlig umuligt gaaer an at lade

Autoriteterne opkræve og under Udpantnings-
tvang indbringe Afgifter, som ikke ere hævede
over al Tvivl, som ikke i den Henseende
staae med samme naanfægtelige Sikkerhed,
hvormed Skatterne staae. Hidtil, saalange det
havt private Tiendeforhold har fundet Sted,
har det været overladt Præsterne og Tiende-
hyderne at komme overens, som de bedst kunde,
hvor der har været Tvivl, men det maa utvivel-
som forandres, før denne vigtige Reform, som
vistnok her især imødesees med megen Vængsel, kan
gennemføres. Der har været Spørgsmaal,
om ikke det Samme skulde gjælde med Hensyn
til Kirketienden, og ogsaa jeg er af den For-
mening, at denne staaer i et saa særligt For-
hold til Kirkens Interesser i det Hele og un-
der et saa specielt Tilsyn af Staten, at dette
kunde være ønskeligt; men jeg har paa den
anden Side maattet erkjende, at Kirketienden
dog ifølge hele den historiske Udvikling væsenlig
er bleven en privat Eiendomsgegenstand, og jeg
har altsaa ikke troet at kunne gjøre nogen stærk
Modstand mod, at den i saa Henseende er
bleven sat i Klasse med Kongetienden. Konge-
tienden er aldeles utvivelst en privat Eiendomsret,
en Prioritet, og Staten kan altsaa
ikke der udøve noget Formynderstab over de
private Giere med Hensyn til, hvorvidt de an-
see sig betryggede ved de Devismidler og Op-
tegnelser, hvoraf de ere i Besiddelse, eller med
Hensyn til, hvorvidt de ville benytte den Ud-
gang, som denne Lov tilbyder, til at faae mu-
lige Feil eller Usikkerhed rettede eller Tvivl
løste. Jeg troer, at det er det rette Stand-
punkt, hvorpaa man kan staae. At Tienderne
ved disse Bestemmelser skulde blive mere uf-
løselige, kan jeg aldeles ikke forstaae; Tiendeberet-
tigelsen kan jo umuligt drages i Tvivl, det er den
selvste af alle Prioriteter, der eksistere i Landet,
og omvendt kan Tiendernes Afløselighed ikke
blot ikke vanskeliggjøres ved Loven, men jeg
mener tværtimod, at hvis man i sin Tid skulde
komme ind paa en Afløsning, da vil det være
meget vigtigt, at alle de forberedende Arbejder,
hvortil der ganske vist paa enkelte Steder kan
trænges, som endog paa sine Steder, efter som
Forholdene nu ere, let frembyde megen Usikker-
hed, og hvortil der vil være endnu mere Trang
ved den fremskridende Udvikling, navnlig efter